

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 318/2014-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 2. júla 2014 predbežne prerokoval sťažnosť M. K. – K., zastúpenej advokátom JUDr. Vladimírom Rybovičom, Advokátska kancelária, Námestie Š. Moyses 4, Banská Bystrica, vo veci namietaného porušenia základného práva na ochranu vlastníctva podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Žiline sp. zn. 14 Cob 34/2014 z 11. februára 2014 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť M. K. – K. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 26. mája 2014 doručená sťažnosť M. K. – K. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátom JUDr. Vladimírom Rybovičom, Advokátska kancelária, Námestie Š. Moyses 4, Banská Bystrica, vo veci namietaného porušenia základného práva na ochranu vlastníctva podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na súdnu a inú právnu

ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 14 Cob 34/2014 z 11. februára 2014 (ďalej len „uznesenie krajského súdu“ alebo „napadnuté uznesenie“).

Sťažovateľka v sťažnosti uviedla:

„Okresným súdom Martin je na základe návrhu sťažovateľky zo dňa 03.12.2013 pod sp. zn. 18Cb/218/2013 vedené konanie o určenie neplatnosti Dohody o uznaní dlhu zo dňa 15.10.2010, o určenie neplatnosti Dohody o uznaní dlhu zo dňa 02.12.2011 a o určenie neplatností Zmluvy o zriadení záložného práva uzatvorenej dňa 02.12.2011, proti odporcovi v 1. rade: STAVDOM, s.r.o. ... a odporcovi v 2. Rade: EUREX MEDICA, spol. s r.o. ...

Uvedeným návrhom na začatie konania sa zároveň sťažovateľka domáhala nariadenia predbežného opatrenia, ktorým by súd až do právoplatného skončenia súdneho konania vo veci samej zakázal odporcovi v 1. rade a odporcovi v 2. rade nakladať s nehnuteľnosťami, ktoré sa nachádzajú v k. ú...

Návrh na začatie konania vo veci samej odôvodňuje sťažovateľka nasledovne:

Dňa 03.11.2011 bol Okresným súdom Martin vydaný Platobný rozkaz, sp. zn. 18Cb/129/2011-19, ktorý nadobudol právoplatnosť dňom 02.12.2011. Z návrhu na vydanie platobného rozkazu zo dňa 10.06.2011 vyplýva, že ako dôkaz v konaní o návrhu na vydanie platobného rozkazu odporca v 1. rade predložil Dohodu o uznaní dlhu zo dňa 15.10.2010, ktorou sťažovateľka uznala svoj dlh voči odporcovi v 1. rade, ktorý mal spočívať v zostávajúcej neuhradenej časti ceny za práce a materiál dodaný odporcom v 1. rade.

Dňa 02.12.2011 uzatvorila sťažovateľka s odporcom v 1. rade ďalšiu Dohodu o uznaní dlhu, ktorou sa zaviazala uhradiť cenu za dodávky stavebných prác a materiálu, a zároveň uzatvorila s veriteľom aj Zmluvu o zriadení záložného práva, za účelom zabezpečenia uznanej pohľadávky.

Po vydaní platobného rozkazu bol sťažovateľkou získaný dôkaz, ktorý bez svojej viny nemohla použiť v pôvodnom konaní, a ktorý je spôsobilý privodiť pre sťažovateľku priaznivejšie rozhodnutie vo veci, a to prehľad rozpočtových nákladov zo dňa 09.09.2013... z ktorého sa navrhovateľka dozvedela, že rozdiel ceny prác, ktorých vykonanie deklaroval odporca v 1. rade oproti cene skutočne vykonaných prác predstavuje sumu 77.568,28 eur.

Uvedený prehľad je dôkazom o tom, že v čase vydania platobného rozkazu zo dňa 03.11.2011 nemal odporca v 1. rade voči sťažovateľke pohľadávku v sume, na ktorej zaplatenie bola sťažovateľka platobným rozkazom zo dňa 03.11.2011 zaviazaná. Obe dohody o uznaní dlhu a tiež zmluva o zriadení záložného práva sa preto týkali pohľadávky odporcu v 1. rade, ktorá v skutočnosti neexistovala buď vôbec alebo neexistovala v takej výške ako bolo tvrdené odporcom v 1. rade.

Sťažovateľka bola odporcom v 1. rade uvedená do omylu ohľadne dodaných prác a materiálu a ohľadne skutočnej ceny týchto prác a materiálu. Na základe uvedeného považuje sťažovateľka Dohodu o uznaní dlhu zo dňa 15.10.2010, Dohodu o uznaní dlhu zo dňa 02.12.2011, ako aj Zmluvu o zriadení záložného práva zo dňa 02.12.2011, za neplatné právne úkony.

Z tohto dôvodu podala sťažovateľka na Okresný súd v Martine dňa 03.12.2013 tiež návrh na obnovu konania právoplatne skončeného platobným rozkazom Okresného súdu Martin zo dňa 03.11.2011, sp. zn. 18Cb/129/2011-19. Konanie je vedené Okresným súdom Martin pod sp. zn. 17Cb/216/2013.

Ako vyplýva z Oznámenia o postúpení pohľadávky zo dňa 04.06.2012, odporca v 1. rade pohľadávku voči sťažovateľke priznanú mu právoplatným platobným rozkazom postúpil na odporcu v 2. rade. Odporca v 2. rade v súčasnosti vykonáva úkony smerujúce k uspokojeniu tejto postúpenej pohľadávky, jednak návrhom zo dňa 03.07.2012 na vykonanie exekúcie, ale zároveň i výkonom záložného práva podľa Zmluvy o zriadení záložného práva zo dňa 02.12.2011, a to formou obchodnej verejnej súťaže na predaj predmetných Nehnutelností vo vlastníctve sťažovateľky.

Exekučné konanie začaté na základe návrhu odporcu v 2. rade je vedené súdnym exekútorom JUDr. Jozefom Kaduchom, so sídlom Exekútorského úradu v Žiline, Dolný Val 30, 010 01 Žilina, pod č. k. EX 1765/2012. V exekučnej veci bol vydaný exekučný príkaz o začatí exekúcie predajom Nehnutelností.

Sťažovateľka sa návrhom zo dňa 03.12.2013 o určenie neplatnosti Dohody o uznaní dlhu zo dňa 15.10.2010, Dohody o uznaní dlhu zo dňa 02.12.2011 a Zmluvy o zriadení záložného práva zo dňa 02.12.2011 domáhala taktiež nariadenia predbežného opatrenia, s cieľom domôcť sa ochrany svojho vlastníckeho práva k Nehnutelnostiam, ktoré je

ohrozené jednak vyššie uvedeným exekučným konaním a zároveň tiež výkonom záložného práva zriadeného na Nehnutelnostiach.

Predbežným opatrením navrhovala sťažovateľka uložiť odporcovi v 1. rade a odporcovi v 2. rade zákaz nakladania s nehnuteľným majetkom v jej vlastníctve, s cieľom predísť tak poškodeniu sťažovateľky na jej vlastníckych právach k Nehnutelnostiam, ku ktorému by mohlo dôjsť pri uspokojovaní spornej pohľadávky odporcom v 2. rade na základe neplatných právnych úkonov, resp. na základe exekučného titulu napadnutého mimoriadnym opravným prostriedkom.

O návrhu sťažovateľky na nariadenie predbežného opatrenia rozhodol Okresný súd Martin uznesením zo dňa 17.12.2013, č. k. 18Cb/218/2013-27, tak, že návrh na nariadenie predbežného opatrenia zamietol. Proti uvedenému uzneseniu podala sťažovateľka odvolanie zo dňa 07.01.2014. O odvolaní sťažovateľky rozhodol Krajský súd v Žiline uznesením zo dňa 11.02.2014, č. k. 14Cob/34/2014, ktorým uznesenie Okresného súdu Martin potvrdil. ...

Okresný súd Martin rozhodnutie o zamietnutí návrhu na nariadenie predbežného opatrenia odôvodnil tým, že otázka platnosti Dohody o uznaní dlhu zo dňa 15.10.2010 bola prejudiciálne vyriešená v konaní sp. zn. 18Cb/129/2011. Vychádzal pritom z právoplatného platobného rozkazu, pričom keďže nedošlo k jeho zrušeniu, mal súd za to, že nejde o nárok, o ktorom súd bude ešte len konať, ale o nárok, o ktorom súd už právoplatne rozhodol. Súd prvého stupňa na základe uvedeného dospel k názoru, že navrhované predbežné opatrenie nesúvisí s vecou samou, a že v danom prípade nebola splnená prvá z kumulatívnych podmienok pre nariadenie predbežného opatrenia, a to osvedčenie nároku, ktorému sa má navrhovaným predbežným opatrením poskytnúť dočasná súdna ochrana.

Ďalším dôvodom, ktorý bráni nariadeniu navrhovaného predbežného opatrenia, je podľa názoru súdu právna úprava exekučného konania, keďže § 56 Exekučného poriadku upravuje dôvody odkladu exekúcie, a tiež právna úprava obnovy konania, keďže podľa § 233 Občianskeho súdneho poriadku, ak je pravdepodobné, že sa návrhu na obnovu konania vyhovie, môže súd nariadiť odklad vykonateľnosti rozhodnutia o veci. Okresný súd ďalej uviedol, že navrhované predbežné opatrenie z hľadiska svojho obsahu by znamenalo odklad exekúcie, odklad vykonateľnosti, a rozhodovanie o nich s týmto konaním nesúvisí.

Krajský súd v Žiline sa s napadnutým uznesením okresného súdu stotožnil. ...

Predovšetkým sťažovateľka poukazovala na to, že súd prvého stupňa neprávne vyhodnotil, že otázka platnosti Dohody o uznaní dlhu zo dňa 15.10.2010 bola prejudiciálne vyriešená v právoplatne skončenom konaní, a teda o nároku uplatnenom sťažovateľkou návrhom na začatie konania už bolo právoplatne rozhodnuté.

Podľa názoru sťažovateľky v danom prípade nie je daná prekážka právoplatne rozhodnutej veci, ktorá by bránila prejednaniu návrhu sťažovateľky zo dňa 03.12.2013, pretože nejde o rozhodovanie o totožnom predmete konania. V konaní sp. zn. 18Cb/129/2011 bolo rozhodnuté o nároku odporcu v 1. rade na zaplatenie peňažnej sumy, kým v konaní sp. zn. 18Cb/218/2013 je predmetom konania určenie neplatnosti Dohody o uznaní dlhu zo dňa 15.10.2010, Dohody o uznaní dlhu zo dňa 02.12.2011 a Zmluvy o zriadení záložného práva zo dňa 02.12.2011.

V súlade s rozhodnutím Najvyššieho súdu SR 2 Cdo 105/2003 je totožnosť predmetu konania daná vtedy, keď ten istý nárok alebo stav vymedzený žalobným petitom vyplýva z rovnakých skutkových tvrdení, na základe ktorých bol uplatnený, t. j. ak ide o nárok založený na rovnakom právnom dôvode a vyplývajúci z rovnakých skutkových okolností. Z uvedeného vyplýva, že predmet konania je určovaný obsahom konečného návrhu - žalobného petitu, ktorý nie je v konaní sp. zn. 18Cb/129/2011 a v konaní sp. zn. 18Cb/218/2013 totožný.

Zároveň sám odvolací súd poukázal na judikát R 39/88, podľa ktorého nie je daná prekážka právoplatne rozhodnutej veci vtom prípade, ak ide síce v novom konaní o rovnaký právny vzťah medzi tými istými účastníkmi, ak sa však opiera novo uplatnený nárok o iné skutočnosti, ktoré tu neboli v dobe pôvodného konania, a ku ktorým došlo až neskôr. Konanie vedené pod sp. zn. 18Cb/218/2013 (o určenie neplatnosti) bolo začaté nepochybne na základe nového dôkazu a z neho plynúcich nových skutočností, ktoré v čase priebehu skoršieho konania sp. zn. 18Cb/129/2011 nemohli byť použité.

Z týchto dôvodov nie je správny názor, že o platnosti Dohody o uznaní dlhu zo dňa 15.10.2010 už bolo rozhodnuté v právoplatne skončenom konaní, a že by z tohto dôvodu nebolo možné sa ďalej zaoberať platnosťou tejto dohody a nárokom sťažovateľky na ochranu jej vlastníckych práv, ktoré sú aj v dôsledku tohto neplatného právneho úkonu ohrozené.

Rozhodnutie Krajského súdu v tomto smere považuje sťažovateľka za nedostatočne presvedčivé a odôvodnené, keď Krajský súd, hoci sa s rozhodnutím okresného súdu stotožňuje, nakoniec nezaujal jednoznačné stanovisko k tomu, či právoplatné rozhodnutie (platobný rozkaz zo dňa 03.11.2011, sp. zn. 18Cb/129/2011) vytvára prekážku rozhodnutej veci vo vzťahu k nároku o určenie neplatnosti Dohody o uznaní dlhu zo dňa 15.10.2010 a konštatoval, že v konečnom dôsledku bude rozhodovanie o prekážke res iudicata predmetom rozhodovania o veci samej. Krajský súd len poukázal na judikatúru vzťahujúcu sa k posúdeniu tejto otázky, no neuviedol, k akému právnemu záveru dospel, a akými právnymi úvahami sa pritom riadil.

Okresný súd ďalej nesprávne dospel k záveru o neosvedčení nároku sťažovateľky, ktorému sa predbežným opatrením má poskytnúť ochrana. Tento záver, ktorý prevzal i krajský súd, sa opiera o úvahu okresného súdu, ktorý považuje otázku platnosti Dohody o uznaní dlhu zo dňa 15.10.2010 za vyriešenú.

Uvedeným záverom súd predbieha rozhodnutie vo veci samej, keď sa zaoberal otázkou platnosti Dohody o uznaní dlhu zo dňa 15.10.2010 pri rozhodovaní o predbežnom opatrení. Bude však až úlohou súdu pri rozhodovaní vo veci samej na základe vykonaného dokazovania ustáliť, či je nárok sťažovateľky na vyslovenie neplatnosti napadnutých právnych úkonov dôvodný.

Okresný súd, ani krajský súd vo svojich rozhodnutiach dostatočným spôsobom neodôvodnili, na základe čoho dospeli k názoru o neosvedčení nároku, ktorému sa má poskytnúť dočasná ochrana predbežným opatrením. Okresný súd tento záver opiera len o to, že dosiaľ nebolo rozhodnuté o návrhu sťažovateľky na obnovu konania, a teda súd považuje Dohodu o uznaní dlhu zo dňa 15.10.2010 za platnú. Krajský súd konkrétne dôvody, ktoré ho k tomuto záveru viedli, neuviedol. V odôvodnení rozhodnutia uvádza len všeobecné podmienky pre nariadenie predbežného opatrenia a stroho poukazuje na odvolacie námietky sťažovateľky, bez toho, aby sa týmito námietkami bližšie zaoberal a bez toho, aby sa k týmto námietkam vyjadril.

Z tohto dôvodu je rozhodnutie krajského súdu nedostatočne presvedčivé, a tiež nepreskúmateľné, vzhľadom na to, že nedáva jasne a zrozumiteľne odpoveď na to, aké úvahy ho viedli k záveru o nedostatočnom osvedčení nároku, ktorému sa mala poskytnúť

predbežná ochrana a v konečnom dôsledku aj k záveru o správnosti rozhodnutia okresného súdu o zamietnutí návrhu na nariadenie predbežného opatrenia. ...

Dôsledkom napadnutia exekučného titulu návrhom sťažovateľky na obnovu konania, by mohol byť odklad vykonateľnosti exekučného titulu, a v konečnom dôsledku i zastavenie exekúcie podľa § 56 ods. 2 Exekučného poriadku. Z tohto dôvodu nie je žiaduce, aby došlo k vykonaniu exekúcie predajom Nehnutelností vo vlastníctve sťažovateľky. Pokiaľ by totiž k zexekvovaniu nehnuteľného majetku sťažovateľky ako povinnej v exekučnom konaní došlo, nebude už možné tento stav nijakým spôsobom napraviť, a to vzhľadom na zásadu platnú v exekučnom konaní, podľa ktorej je navrátenie do predošlého stavu vylúčené...

Vlastnícke práva sťažovateľky sú však ohrozené nielen prebiehajúcim exekučným konaním začatým na podklade platobného rozkazu zo dňa 03.11.2011, sp. zn. 18Cb/129/2011, ale taktiež výkonom záložného práva zriadeného na základe Zmluvy o zriadení záložného práva zo dňa 02.12.2011. Vzhľadom na možnosť vyslovenia neplatnosti Zmluvy o zriadení záložného práva je tu potreba dočasne upraviť pomery účastníkov, pretože odporca v 2. rade, ktorý sa považuje za záložného veriteľa, vykonáva úkony smerujúce k predaju nehnuteľností v rámci obchodnej verejnej súťaže. Pokiaľ ale nebude vyriešená otázka platnosti právnych úkonov - uznania dlhu a zriadenia záložného práva, nie je možné pripustiť zmenu vlastníckych pomerov na úkor sťažovateľky.

Okresný súd však v odôvodnení rozhodnutia pri úvahách o osvedčení nároku sťažovateľky, ktorému sa má poskytnúť predbežná ochrana, opomenul, že predmetom konania je i určenie neplatnosti Dohody o uznaní dlhu zo dňa 02.12.2011 a Zmluvy o zriadení záložného práva uzatvorenej dňa 02.12.2011 a jeho úvahy sa obmedzujú len na otázku platnosti Dohody o uznaní dlhu zo dňa 15.10.2010. Okresný súd sa vôbec nezaoberal skúmaním existencie podmienok pre nariadenie predbežného opatrenia v súvislosti s tým, že sa sťažovateľka domáha vyslovenia neplatnosti Zmluvy o zriadení záložného práva zo dňa 02.12.2011. Uvedený nedostatok konania neodstránil ani odvolací súd.

Vo vzťahu Dohode o uznaní dlhu a Zmluve o zriadení záložného práva zo dňa 02.12.2011 nie je možné použiť odôvodnenie súdu týkajúce sa prekážky rozhodnutej veci a prejudiciálneho rozhodnutia o platnosti týchto úkonov v právoplatne skončenom konaní. Otázka platnosti týchto právnych úkonov nemohla byť totiž riešená v konaní vedenom

Okresným súdom Martin pod sp. zn. 18Cb/129/2011, nakoľko tieto úkony boli urobené až po skončení tohto konania. Preto tu neobstojí ani záver súdu prvého stupňa o tom, že navrhované predbežné opatrenie nesúvisí s vecou samou.

Predbežné opatrenie je prostriedkom, ktorým sa zabezpečuje, aby konečné rozhodnutie vo veci mohlo mať reálny význam. Preto súvislosť navrhovaného predbežného opatrenia s vecou samou je daná už tým, že na základe právnych úkonov, vyslovenia neplatnosti ktorých sa sťažovateľka v konaní o veci samej domáha, môže dôjsť k predaju Nehnutelností vo vlastníctve sťažovateľky (v zmysle Zmluvy o zriadení záložného práva predajom v dobrovoľnej dražbe alebo formou verejnej obchodnej súťaže, či priamym predajom zálohu záložným veriteľom). ...

Súd prvého stupňa ďalej poukázal na to, že sťažovateľka disponuje aj inými prostriedkami ochrany tvrdených práv, a to v rámci prebiehajúceho exekučného konania, resp. ďalšieho osobitného konania vyvolaného podaným návrhom na obnovu konania. Uvedené má podľa názoru okresného súdu taktiež odôvodňovať zamietnutie návrhu sťažovateľky na nariadenie predbežného opatrenia.

Porušenie ústavného práva na súdnu ochranu vidí sťažovateľka aj v postupe odvolacieho súdu, ktorý sa stotožnil s uvedeným názorom okresného súdu. ...

Na základe uvedeného namieta sťažovateľka, že odvolací súd arbitrárne rozhodol o návrhu sťažovateľky tým, že svoje zistenia a právne závery riadne neodôvodnil. ...“

Na základe uvedeného sťažovateľka v sťažnosti navrhla, aby ústavný súd o jej sťažnosti takto rozhodol:

„Základné právo sťažovateľky na súdnu ochranu a spravodlivé súdne konanie vyplývajúce z čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a z čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Žiline zo dňa 11.02.2014, sp. zn. 14Cob/34/2014, porušené bolo.

Základné právo sťažovateľky na ochranu jej vlastníckeho práva vyplývajúce z čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Krajského súdu v Žiline zo dňa 11.02.2014, sp. zn. 14Cob/34/2014, porušené bolo.

Uznesenie Krajského súdu v Žiline zo dňa 11.02.2014, sp. zn. 14Cob/34/2014, sa zrušuje a vec sa vracia Krajskému súdu v Žiline na ďalšie konanie.

Krajský súd v Žiline je povinný nahradiť sťažovateľke trovy konania vo výške 340,90 eur... na... účet právneho zástupcu sťažovateľky...“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti (návrhu) možno hovoriť predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože

uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05).

Ústavný súd predbežne prerokoval sťažnosť sťažovateľky a skúmal, či nie sú dané dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde, ktoré bránia jej prijatiu na ďalšie konanie.

Sťažovateľka v petite svojej sťažnosti namieta porušenie svojho základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením krajského súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie Okresného súdu Martin č. k. 18 Cb 218/2013-27 zo 17. decembra 2013 o zamietnutí návrhu sťažovateľky na nariadenie predbežného opatrenia.

Krajský súd v napadnutom uznesení uviedol:

«Podľa ust. § 219 ods. 2 OSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

S poukazom na citované zákonné ustanovenia § 219 ods. 1, 2 OSP, odvolací súd po preskúmaní veci v rozsahu a z dôvodov podaného odvolania žalobkyne uvádza, že sa stotožnil s napadnutým uznesením okresného súdu o zamietnutí návrhu žalobkyne na nariadenie predbežného opatrenia, obsiahnutého v podanej žalobe z 03.12.2013 vo veci určenia neplatnosti: 1/ Dohody o uznaní dlhu zo dňa 15.10.2010, uzatvorenej medzi žalobkyňou a žalovaným 1/, 2/ Dohody o uznaní dlhu zo dňa 15.10.2010 (zrejme malo byť zo dňa 02.12.2011), uzatvorenej medzi žalobkyňou a žalovaným 1/ a 3/ Zmluvy o zriadení záložného práva uzatvorenej dňa 02.12.2011 medzi žalobkyňou a žalovaným 1/, ktorej vklad bol povolený rozhodnutím (Správy katastra Martin) o povolení vkladu V 4835/11 z 02.03.2013. ...

... odvolací súd uvádza, že preskúmaním veci podľa obsahu spisového materiálu nezistil opodstatnenosť odvolania žalobkyne. Okresným súdom uvádzané dôvody

napadnutého rozhodnutia tak v skutkovej ako i v právnej rovine tvorili dostatočné východiská pre vyslovenie zamietavého výroku vo vzťahu k návrhu žalobkyne na nariadenie predbežného opatrenia.

Krajský súd považuje za podstatné poukázať na ust. § 75 ods. 2 prvá veta OSP, aplikovateľného i v prípade návrhov na nariadenie predbežného opatrenia v začatom konaní, z ktorého vyplývajú dve základné kumulatívne podmienky, len za súčasného splnenia, resp. osvedčenia ktorých, je možné vyhovieť návrhu na nariadenie predbežného opatrenia. Krajský súd konštatuje, že prvou podmienkou je osvedčenie dôvodnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť predbežná ochrana a druhou základnou podmienkou je odôvodnenie, resp. osvedčenie dôvodnosti nebezpečenstva bezprostredne hroziacej ujmy.

Krajský súd dospel k záveru, že z tvrdení žalobkyne a z doložených listinných dôkazov, nebol dostatočne osvedčený nárok, ktorému sa má v zmysle podaného návrhu na nariadenie predbežného opatrenia poskytnúť predbežná ochrana pre dané štádium konania.

Z doložených listinných dôkazov vo väzbe na pripojené spisy Okresného súdu Martin sp.zn. 17Cb/216/2013 a sp.zn. 18Cb/129/2011 vo väzbe na tvrdené skutočnosti žalobkyne v návrhu na nariadenie predbežného opatrenia, v danom štádiu konania a pre potreby rozhodnutia o nariadení predbežného opatrenia odvolací súd konštatoval, že nie je možné prijať záver o osvedčení existencie tvrdeného práva žalobkyne, z ktorého dôvodu jej potom nebolo možné poskytnúť ani predbežnú ochranu. Vzhľadom na predbežný charakter rozhodovania o nariadení predbežného opatrenia, by bolo dostačujúce osvedčenie, nie preukázanie, tých tvrdení žalobkyne, o ktoré oprela dôvodnosť svojho návrhu na nariadenie predbežného opatrenia a ktoré by potom v spojení s doloženými listinnými dôkazmi dostatočne osvedčovali nárok žalobkyne v rovine existencie práva, ktorému sa má poskytnúť predbežná súdna ochrana. Pred nariadením predbežného opatrenia nemusí byť nárok dokázaný, musí však byť aspoň osvedčený. Osvedčenie (na rozdiel od dokázania) znamená, že súd pomocou ponúknutých dôkazných prostriedkov zisťuje najvýznamnejšie skutočnosti (teda nie všetky rozhodujúce skutočnosti). Pri ich zisťovaní nemusí dbať na všetky formality, ako je to pri dokazovaní; postačuje, že osvedčená skutočnosť sa mu vzhľadom na všetky okolnosti javí ako nanajvýš pravdepodobná. Pri nariadení predbežného opatrenia teda súd poskytne oprávnenému účastníkovi dočasnú ochranu, prípadne zabraňuje ďalšiemu zhoršovaniu jeho postavenia aj za cenu, že skutočný stav veci nie je ešte náležité zistený,

a teda, že subjektívne právo ani jemu zodpovedajúca povinnosť nie sú celkom nepochybné. Dočasnou úpravou urobenou vo forme predbežného opatrenia sa preto neprejudikujú práva a povinnosti účastníkov a ani posúdenie právneho vzťahu medzi nimi. Znamená to, že obsahom dočasnej úpravy v neskoršom konaní nie je súd viazaný, a môže rozhodnúť inak. (Porovnaj uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 22.09.2010, sp.zn. 6Cdo 171/2010). ...

V danom prípade nosnou odvolacou námietkou žalobkyne bol poukaz na neplatnosť žalobou napadnutých právnych úkonov a jej právny status spotrebiteľky.

Vo vzťahu k Dohode o uznaní z 15.10.2010 však okresný súd správne vychádzal z právoplatne skončeného konania Okresného súdu Martin sp.zn. 18Cb/129/2011, výsledkom ktorého bol vydaný platobný rozkaz č.k. 18Cb/129/2011-19 zo dňa 03.11.2011, právoplatný a vykonateľný dňa 02.12.2011, ktorým okresný súd uložil M. K... aby... zaplatila STAVDOM, s.r.o... sumu 163.234,53 Eur spolu s úrokom z omeškania... Z obsahu spisu Okresného súdu Martin sp.zn. 18Cb/129/2011 bolo zrejmé, že jedným z podkladov pre vydanie uvedeného platobného rozkazu bola práve Dohoda (potvrdenie) o vyporiadaní Uznanie záväzku, medzi žalobkyňou ako objednávateľom a žalovaným 1/ ako zhotoviteľom zo dňa 15.10.2010, predmetom ktorej dohody bolo i uznanie záväzku žalobkyňou voči žalovanému 1/ vo výške 181.234,53 Eur, vyplývajúceho zo Zmluvy o dielo zo dňa 28.08.2008. ... Pokiaľ aj žalobkyňa napadla právoplatný platobný rozkaz sp.zn. 18Cb/129/2011, na základe ktorého sa vedie exekučné konanie povereným súdnym exekútorom JUDr. Jozefom Kaduchom pod sp.zn. EX 1765/2012, a to predajom dotknutých nehnuteľností vo vlastníctve žalobkyne (reštaurácia a penzión a súvisiace pozemky v Sučanoch), a to návrhom na obnovu konania na Okresnom súde Martin v konaní sp.zn. 17Cb/216/2013, tak o obnove konania doteraz nebolo súdom (právoplatne) rozhodnuté... Okresný súd tak správne musel vychádzať zo situácie právoplatne rozhodnutej... To, či právoplatné rozhodnutie o nároku na plnenie (platobný rozkaz č.k. 18Cb/129/2011-19 zo dňa 03.11.2011) vytvára prekážku res iudicatae vo vzťahu k nároku o určenie vo vzťahu k Dohode o uznaní zo dňa 15.10.2010, ktorá tvorila podklad žaloby vo veci sp.zn. 18Cb/129/2011, bude v konečnom dôsledku predmetom rozhodovania vo veci samej. ...

Pokiaľ ide o Dohodu o uznaní z 02.12.2011... Predmetom dohody... bolo dojednanie zmluvných strán o spôsobe úhrady dlhu, ktorý vznikol dlžníkovi nezaplatením faktúr

za veriteľom dodané stavebné práce a materiál na stavbu „Reštaurácia a penzión...“ podľa Zmluvy o dielo uzatvorenej medzi nimi dňa 28.08.2008, uznaného Dohodou a uznaním dlhu zo dňa 15. októbra 2010, ktorý je napokon dlžník povinný zaplatiť veriteľovi podľa súdneho rozhodnutia - platobného rozkazu Okresného súdu v Martine sp.zn. 18Cb/129/2011 zo dňa 03.11.2011, a to istiny vo výške 163.234,53 Eur spolu s úrokom z omeškania ... Predmetom druhej napádanej dohody z 02. decembra 2011 tak bol totožný dlh, ako bol definovaný žalobkyňou a žalovaným 1/ v Dohode z 15.10.2010, znížený o zaplatenú sumu 18.000,- Eur žalobkyňou 27.12.2010.

Pokiaľ uzavrela žalobkyňa ako záložca so žalovaným 1/ ako záložným veriteľom tretí napádaný právny úkon - Zmluvu o zriadení záložného práva z 02. decembra 2011, tak v čl. 2 bod 2.1 záložnej zmluvy bolo konštatované vo väzbe na Dohodu o uznaní a úhrade dlhu zo dňa 02. decembra 2012, že „záložca ako súkromný podnikateľ, podnikajúci na základe živnostenského oprávnenia pod obchodným názvom M. K. – K., dlhuje záložnému veriteľovi z titulu záväzku k zaplateniu ceny diela na istine 163.234,53 Eur spolu s úrokom z omeškania ...“.

Z uvedených zistení dospel odvolací súd k záveru, že vo všetkých žalobou napadnutých právnych úkonoch vystupovala žalobkyňa z pozície fyzickej osoby podnikateľky, živnostníčky, preto neosvedčila svoje tvrdenie, že okresný súd mal jej nároky, a to z hľadiska rozhodovania o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia, posudzovať ako nároky spotrebiteľa voči dodávateľovi. ...

Krajský súd v zhode s okresným súdom zdôrazňuje, že z ust. § 75 ods. 2 veta prvá OSP nepochybne vyplýva že pre nariadenie predbežného opatrenia v danom prípade po začatí konania vo veci samej o žalobe o určenie neplatnosti právnych úkonov, je nevyhnutné splnenie dvoch kumulatívnych podmienok, a to 1/ dôvodnosť nároku a 2/ odôvodnenie nebezpečenstva bezprostredne hroziacej ujmy. Vzhľadom na charakter požiadavky kumulatívneho splnenia oboch podmienok, ak nie je splnená niektorá z nich, tak nie je možné návrhu na nariadenie predbežného opatrenia vyhovieť.

Z odôvodnenia napadnutého uznesenia vyplýva, že okresný súd sa zaoberal danosťou práva žalobkyne, ktorému sa má navrhovaným predbežným opatrením poskytnúť dočasná ochrana a konštatoval neosvedčenie dôvodnosti nároku. To sa týka aj tvrdenia žalobkyne, že predmetnými právnymi úkonmi uznala vyšší než skutočný dlh voči žalovanému 1/, keď

práve na základe tohto nového tvrdenia a dôkazu na č.l. 4-7 spisu, avšak bez verifikácie označenou... Stavebným cenárom, ev. č. 146, Asociácia stavebných cenárov, podala návrh na obnovu konania sp.zn. 18Cb/129/2011. Relevantný bol stav v čase rozhodovania tak súdu prvého stupňa o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia, ako aj ku dňu rozhodovania odvolacieho súdu, pričom bolo konštatované, že konanie sp. zn. 18Cb/129/2011 nebolo doteraz obnovené; opodstatnené bolo teda vychádzať z právoplatného platobného rozkazu sp.zn. 18Cb/129/2011 a z okolností existencie uznávacích prejavov žalovanej a záložnej zmluvy, ktoré vo svojom súhrne nesvedčili tvrdeniam žalobkyne. K prvej podmienke, a to dôvodnosti nároku, ktorému sa má žalobkyňa poskytnúť predbežná, dočasná ochrana, tak odvolací súd po preskúmaní veci v rámci podaných odvolacích dôvodov v zhode s okresným súdom uzavrel, že nedošlo k jej naplneniu. Z doložených a označených dôkazov nebola dostatočne osvedčená predmetná prvá z kumulatívnych podmienok podľa ust. § 75 ods. 2 veta prvá OSP. Pri tomto závere už nebol dôvod tak zo strany súdu prvého stupňa ani zo strany odvolacieho súdu sa zaoberať otázkou (ne)splnenia druhej kumulatívnej podmienky pre nariadenie predbežného opatrenia, a to, či bolo osvedčené odôvodnenie nebezpečenstva bezprostredne hroziacej ujmy na strane žalobkyne bez nariadenia predbežného opatrenia. V tejto súvislosti krajský súd pripomína výnimočnosť predbežného opatrenia ako prostriedku ochrany aspoň osvedčeným právam (žalobkyne). Okresný súd však správne poukázal, že žalobkyňa disponuje i inými prostriedkami ochrany tvrdených práv, a to v rámci prebiehajúceho exekučného konania, resp. ďalšieho osobitného konania, vyvolaného podaným návrhom na obnovu konania. ...

Napokon odvolací súd zdôrazňuje, že žalobkyňa sama nepoprela existenciu dlhu ako takého voči žalovanému 1/ (pred postúpením na žalovaného 2/), spochybnila len jeho výšku. To však bude a môže byť len predmetom konania, t.j. preskúmania, dokazovania a rozhodovania vo veci samej.

Z vyššie uvedeného, pri závere o neosvedčení prvej z kumulatívnych podmienok podľa § 75 ods. 2 veta prvá OSP v spojení s § 102 ods. 1 veta prvá OSP, bolo nevyhnutné napadnuté uznesenie okresného súdu potvrdiť podľa § 219 ods. 1,2 OSP. ...»

K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru

Ústavný súd už v rámci svojej judikatúry vyslovil, že obsahom základného práva na súdnu ochranu (čl. 46 ods. 1 ústavy), ako aj práva na spravodlivé súdne konanie (čl. 6 ods. 1 dohovoru) je umožniť každému reálny prístup k súdu, pričom tomuto právu zodpovedá povinnosť súdu o veci konať a rozhodnúť (napr. II. ÚS 88/01), ako aj konkrétne procesné garancie v súdnom konaní.

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne s medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01).

Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať také rozhodnutia všeobecných súdov, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody, pričom skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom preskúmavania vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/00) a tiež by mali za následok porušenie niektorého z princípov spravodlivého procesu, ktoré neboli napravené v inštančnom (opravnom) postupe všeobecných súdov.

Vychádzajúc z uvedených právnych názorov ústavný súd na účely posúdenia opodstatnenosti sťažnosti preskúmal namietané uznesenie krajského súdu.

Ústavný súd po preskúmaní uznesenia krajského súdu argumentáciu sťažovateľky nevyhodnotil ako spôsobilú spochybniť ústavnú udržateľnosť záverov krajského súdu a sústredil sa na posúdenie ústavnej udržateľnosti záverov krajského súdu o neosvedčení dôvodnosti nároku, ktorému sa podľa návrhu vo veci samej v spojení s návrhom na vydanie predbežného opatrenia má poskytnúť predbežná ochrana navrhovaným nariadením predbežného opatrenia.

Ústavný súd nezistil, že by krajským súdom aplikovaný postup pri zistení a hodnotení skutkového stavu veci a pri ustálení právnych záverov mohol zakladať dôvod na zásah ústavného súdu do namietaného uznesenia v súlade s jeho právomocami ustanovenými v čl. 127 ods. 2 ústavy. Ústavný súd nezistil, že by posudzované uznesenie krajského súdu bolo svojvoľné alebo v zjavnom vzájomnom rozpore či urobené v zrejmom omyle a v nesúlade s platnou právnou úpravou, či nedostatočne odôvodnené. Krajský súd sa dostatočne vysporiadal s odvolacími námietkami sťažovateľky a náležite odôvodnil svoj záver o neosvedčení dôvodnosti nároku sťažovateľky, a tým nesplnenia jednej zo základných podmienok na nariadenie ňou navrhovaného predbežného opatrenia.

Skutočnosť, že sťažovateľka sa s názorom krajského súdu nestotožňuje, nepostačuje na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok.

Ústavný súd preto nezistil možnosť porušenia základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením krajského súdu a je naplnený dôvod na odmietnutie sťažnosti v tejto časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy

Keďže ústavný súd sťažnosť v časti namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy uznesením krajského súdu odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti, odmietnutie ďalšej časti sťažnosti, ktorou sťažovateľka namieta porušenie základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, je len nevyhnutným dôsledkom vyplývajúcim zo vzájomného vzťahu medzi právami hmotno-právneho charakteru a ústavnoprocenými princípmi z perspektívy ich možného porušenia (rovnako III. ÚS 316/2011).

Ústavný súd dospel k záveru, že krajský súd sa pri aplikácii hmotnoprávnych ustanovení nedopustil protiústavnosti a jeho postup a uznesenie sú založené na ústavne konformnom výklade príslušných právnych predpisov. Ústavný súd preto odmieta podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde sťažnosť aj v tejto časti ako zjavne neopodstatnenú.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti sťažovateľky v celosti sa ústavný súd jej ďalšími nárokmi nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 2. júla 2014